

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

June/July-2022 (New Course)

SANSKRIT P3: DANDIRACHIT-DASHAKUMAR CHARIT (UCHCHHAVAS-6)(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેના કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો (૦૮)
- Que-1(A) Translate any two of the following verses. (08)
- (૧) અસ્મિન્નૈવ ચ ક્ષણે કિમપિ નૂપુરકજિતમુપાતિષ્ઠત્। આગતા ચ કાચિદ્દુના। દ્રષ્ટૃવેવ સ
એનામુત્ફુલલદ્રષ્ટિરુ ત્યાયોપગૂહ્યાપગૂઠ કણ્ઠશ્ચ તયા તત્રૈવોપાવિશત્। અશંસશ્ચ - “સૈષા મે પ્રાણસભા,
યદ્વિરહો દહન ઇવ દહતિ મામ્।” ઇદં ચ મે જીવિતમપહરતા રાજપુત્રૈણમૃત્યુનેવ નિરુષ્મતા નીતઃ। ન ચ
શક્ષ્યામિ રાજસૂનુ રિત્યમુષ્મિ ન્યાયમાચરિતુમ્। અતોડનયાત્માનં સુદ્રઘં કારયિત્વા ત્યક્ષ્યામિ
નિષ્પ્રતિક્રિયાન્પ્રાણાન” ઇતિ।
- (૨) એકદા તુ શિબિષુ કાવેરીતીરપત્તને સહ પિતૃભ્યામ્ વસિતમહદ્વિમવશીર્ણભવનસારાં ધાત્ર્યા પ્રદર્શ્યમાનાં
કાંવન વિરલભૂષણાં કુમારી દદર્શ। અસ્યાં સંસ્કૃતવ ક્ષુશ્ચાતર્કયત્ - અસ્યાઃ ખલુ કન્યકાયાઃ સર્વ
એવાવયવાનાતિસ્થૂલા નાતિકૃશા નાતિહસ્વા નાતિદીર્ઘા ન વિકટા મૃજાવન્તશ્ચ।
- (૩) ઇદમાકર્ણ્ય બ્રહ્મરાક્ષસો મામપૂયુજત્। અસ્મિન્નૈવ ક્ષણે નાતિપ્રૌઠ પુંનાગમુકુલસ્થૂલાનિ મુક્તાફલાનિ
સહ સલિલબિન્દુભિરમ્બરતલાદપતન્। અહં તું કિં ન્વિદમ્ ઇત્યુચ્ચક્ષુ સલોકયન્ફમપિ રાક્ષસં
કાંચિદ્દુનાં વિવેષ્ટ - માનગાત્રીમાકર્ષન્તમપશ્યમ્। કથમહરત્ય - કામામપિ સ્ત્રિયમનાચારો નૈઋતઃ
ઇતિ ગગનગમન મન્દશક્તિરશસ્ત્રશ્ચાતપ્યે। સ તુ મત્સંબન્ધી બ્રહ્મરાક્ષસઃ તિષ્ઠ તિષ્ઠ પાપ! ક્ષાપહરસિ?
ઇતિ ભર્ત્સયનન્નુત્યાય રાક્ષસેન સમસૂજ્યત।
- (૪) સોડહ્મબ્રવમ્ - અસ્તિ શૂરસેનેષુ મથુરા નામ નગરી। તત્ર કશ્ચિત્કુલપુત્રઃ કલાસુ ગણિકાસુ ચાતિરક્તઃ
મિત્રાર્થં સ્વભૂજમાત્રનિર્જ્યુઢાનેકકલહઃ કલહકણ્ટક ઇતિ કર્કશૌરભિચ્છાપિતાચ્ચઃ પ્રત્યવાત્સીત્। સ
વૈકદા કસ્યચિદાગન્તોશ્ચિત્રકારસ્ય હસ્તે ચિત્રપટં દદર્શ। તત્ર કાચિદાલેચ્છગતા
યુવતિરાલોકમાત્રેણૈવ કલહકણ્ટકસ્ય કામાતુરં ચેતેશ્ચકાર।
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો. (કોઈપણ બે) (૦૬)
- Que-1(B) Explain with reference any two of the following (Any two) (06)
- (૧) કિમિયં લક્ષ્મીઃ? નહિ નહિ।
- (૨) એવં હિ દેવતાસમાદ્રિષ્ઠો વિધિઃ।
- (૩) ‘સ્ત્રીહૃદયં ક્રૂર’ ઇતિ।
- (૪) ગૃહિણઃ પ્રિયહિતાય દારગુજાઃ।
- પ્રશ્ન-૨ દંડીના જીવન અને કવન વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો- (૧૪)
- Que-2 Write detail note on life and work of દણ્ડિ. (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૨ કથા અને આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો આપી દશકુમારચરિતમ્ ના સાહિત્યપ્રકાર વિશે ચર્ચા કરો.
- Que-2 Give the characteristics of કથા and આખ્યાયિકા
- પ્રશ્ન-૩ ‘દશકુમારચરિતમ્’ નાં મૂળ અને તેમાં ફેરફારો વિશે ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-3 Discuss the origine of દશકુમારચરિતમ્ and changes done to it. (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ દશકુમારચરિતમ્ ને આધારે દંડીની ગદ્યશૈલીનું મૂલ્યાંકન કરો.
- Que-3 Evaluate Dandi's prose style of with reference to દશકુમારચરિતમ્।
- પ્રશ્ન-૪ દશકુમારચરિતમ્ ના છઠ્ઠા ઉચ્છવાસનું રસદર્શન કરો. (૧૪)
- Que-4 Evaluate the sixth part of દશકુમારચરિતમ્. (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ સંસ્કૃત ગદ્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસની સમીક્ષા કરો.
- Que-4 Discuss in detail the origine and development of Sanskrit prose.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Que-5 Write Short notes on any two of the following. (14)
- (૧) દશકુમારચરિતમ્ - શીર્ષક (The title - દશકુમારચરિતમ્).
- (૨) દણ્ડિનઃ પદલાલિત્યમ્।
- (૩) નિતમ્બવત્યાઃ વૃતાન્તમ્।
- (૪) ધૂમિનીવૃતાન્તમ્।